

Sygn. akt XIII Ns 1273/12

POSTANOWIENIE

CZEŚCIOWE

Dnia 12 października 2015 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku Wydział XIII Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Hanna Thomas

Protokolant: (...)

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2015 r. w Gdańsku

sprawy z wniosku U. P.

z udziałem S. P.

o podział majątku wspólnego

I. oddała wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron;

II. ustala, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków U. P. i S. P. wchodzi prawo własności nieruchomości położonej w W., składającej się z działek o numerach (...), dla której Sąd Rejonowy w Świeciu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), tj. prawo o wartości 119 000,00 (sto dziewiętnaście tysięcy 00/100) złotych;

III. ustala, że wnioskodawczyni U. P. dokonała wydatku z majątku osobistego na majątek wspólny stron w kwocie 119 000,00 (sto dziewiętnaście tysięcy 00/100) złotych;

IV. dokonuje częściowego podziału majątku wspólnego byłych małżonków U. P. i S. P. w ten sposób, że przyznaje U. P. prawo opisane w punkcie II postanowienia do jej majątku osobistego bez spłaty na rzecz uczestnika S. P..

Sygn. akt XIII Ns 1273/12

UZASADNIENIE

W dniu 12.09.2011 r. wnioskodawczyni U. P. wystąpiła do Sądu z wnioskiem o dokonanie podziału majątku wspólnego jej i uczestnika S. P.. Wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości W., składające się z działek o numerach (...). Ponadto domagała się ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez ustalenie, że wnioskodawczyni ma udział równy 2/3 części, a uczestnik 1/3 części w masie majątkowej podlegającej podziałowi oraz ustalenia, że wnioskodawczyni dokonała nakładu na majątek wspólny równego wartości nieruchomości wyczerpującej skład majątku wspólnego. Wnioskodawczyni wskazała, że podział majątku powinien nastąpić w ten sposób, że uczestnikowi przypadnie działka o numerze (...), a wnioskodawczyni działki o numerach (...). Jednocześnie wnioskodawczyni zastrzegła, że jeżeli uczestnik nie zaakceptuje tej propozycji podziału wnioskodawczyni dążyć będzie do podziału, w którym ona otrzyma całość majątku bez spłaty na rzecz uczestnika. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podniosła, że w lipcu 1996 roku otrzymała darowiznę w kwocie 4 995 USD, co stanowiło równowartość 13 612,87 zł, z czego pokryty został koszt nabycia nieruchomości. W ocenie wnioskodawczyni w czasie trwania związku małżeńskiego jedynie wnioskodawczyni przykładała się do powstania majątku wspólnego. Przez cały okres była zatrudniona i osiągała z tego źródła dochody przeznaczając je na utrzymanie domu. Uczestnik znaczną część czasu nie pracował, miał jedynie fikcyjne zatrudnienia, zaś

prowadzona przez niego działalność gospodarcza nie przynosiła zysków. Wnioskodawczyni była zmuszona do spłaty wygenerowanego przez uczestnika zadłużenia zaciągając na ten cel kredyty. Zachowanie uczestnika doprowadziło do rozpadu związku z jego wyłącznej winy (k. 2-5).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik oświadczył, że nie zgadza się na nierówny sposób podziału majątku wspólnego (k. 92).

Uczestnik domagał się również rozliczenia nakładów majątkowych zawłaszczonych przez wnioskodawczynię nieodpłatnie w związku z przejęciem przez nią lokalu przy ulicy (...), ekspektatywy nabycia przedmiotowego lokalu ze specjalną zniżką, nakładów na adaptację tego lokalu, prawa do bezczynszowego korzystania z lokalu przez okres 20 lat oraz nakładów uczestnika postępowania w związku z koniecznym utrzymaniem mieszkania (k. 305-306). W piśmie z dnia 17.04.2014 r. uczestnik sprecyzował, że wnosi o zwrot nakładów poczynionych na mieszkanie, które w całości wraz z jego wyposażeniem zostało przejęte przez wnioskodawczynię oraz bez obowiązku rozliczenia się z wydatków, które poczynił z majątku odrębnego na powstanie mieszkania i jego wyposażenie (k. 332-333).

W toku postępowania wnioskodawczyni złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który został uwzględniony w całości przez Sąd Rejonowy w Świeciu (k. 28).

W dniu 16.01.2012 r. Sąd Rejonowy w Świeciu przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi (k. 40, k.47).

Uczestnik w toku postępowania składał wnioski o ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu powołując się na jego złą sytuację materialną oraz na pogarszający się stan jego zdrowia.

Sąd oddalił wniosek uczestnika o ustanowienie pełnomocnika, albowiem uznał, że udział pełnomocnika nie jest konieczny. P. toczy się w trybie nieprocesowym, co wiąże się z większym udziałem Sądu działającego z urzędu. Jednocześnie analiza akt sprawy przemawiała za uznaniem, że uczestnik w sposób prawidłowy i zrozumiały redaguje pisma procesowe, a także należyście i w terminie reaguje na zobowiązania Sądu. Pokreślenia wymaga również, że pomimo powoływania się na zły stan zdrowia uczestnik nigdy nie podał na czym polega jego dolegliwość i w jaki sposób wpływa ona na jego sprawność. Kolejne wnioski uczestnika o ustanowienie pełnomocnika z urzędu podlegały zwrotowi z uwagi na nieuzupełnienie barków formalnych wniosku lub odrzuceniu na podstawie art. 117(2) § 2 k.p.c. z uwagi na to, że uczestnik składał wniosek z tym samym uzasadnieniem - powoływał się na swoją trudną sytuację życiową i niemożność ponoszenia kosztów w sprawie (k. 81, k. 324).

Uczestnik wnioskował również o skierowanie sprawy do mediacji (k. 92, k. 181, k. 419), które to wnioski z uwagi na brak zgody wnioskodawczyni podlegały oddaleniu (k. 106, 289, 424).

Sąd rozważył dopuszczalność i celowość wydania w niniejszej sprawie postanowienia częściowego dotyczącego żądania wnioskodawczyni ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym i nieruchomości gruntowej w W. wchodzącej w skład majątku wspólnego stron. Szereg ujawnionych okoliczności przemawia bowiem za uznaniem, że w skład majątku wspólnego stron mogą również inne składniki majątkowe. Uczestnik postępowania zgłosił do podziału prawa związane z lokalem przy ulicy (...) w G., co do którego stronom przysługiwało prawo najmu oraz roszczenia z nim związane i nie zareagował na żądanie Sądu zobowiązujące do oświadczenia czy zgłasza do podziału jakiegokolwiek ruchomości. Z Zeznań wnioskodawczyni wynika natomiast, że istnieje majątek ruchomy stron, który nie został pomiędzy nimi podzielony. Wnioskodawczyni wskazywała, że brak rozstrzygnięcia w zakresie nieruchomości gruntowej naraza ją na zwiększenie jej zobowiązań finansowych, a sprzedaż tego składnika mogłaby doprowadzić do zlikwidowania tych obciążeń i poprawy sytuacji majątkowej jej oraz dzieci.

W postępowaniu działowym dopuszczalne jest wydanie postanowienia częściowego w rozumieniu art. 317 § 1 k.p.c. Postanowienie częściowe o podział majątku może być wydane w sytuacji, gdy część żądania albo niektóre z żądań nadają się do rozstrzygnięcia. Nie kończy ono postępowania o podział majątku, ponieważ po jego uprawomocnieniu postępowanie w sprawie będzie kontynuowane w zakresie pozostałych składników zgłoszonych do podziału, a zatem jego wydanie nie narusza normy art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 6 stycznia 2000 r., w sprawie I CKN 283/99, OSNC 2000/7-8/132, Biul.SN 2000/4/13, M.Prawn. 2000/6/378; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1984 r., w sprawie III CZP 72/83, OSNC 1984/7/115; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1983 r., wydane w sprawie III CRN 129/83, OSNC 1984/5/75).

Następujące argumenty legły u podstaw decyzji o wydaniu przez Sąd postanowienia częściowego dotyczącego ustalenia wysokości udziałów i nieruchomości w W. zasługują na podzielenie:

- fakt niezamieszkiwania nieruchomości przez żadną ze stron, co oznacza, iż władanie nią przez strony nie wiąże się z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych żadnego z nich, co uzasadniałoby ponoszenie ciężarów z nią związanych tylko przez jedną ze stron,
- skonfliktowanie stron – co wyklucza możliwość porozumienia co do sposobu korzystania z nieruchomości w okresie poprzedzającym podział majątku i zgodnego czerpania ewentualnych pożytków z nieruchomości, np. z tytułu wynajmu,
- związany z powyższym fakt, iż posiadanie nieruchomości przez strony pociąga za sobą jedynie koszty, nie przynosząc pożytków;
- fakt zgłoszenia do podziału przez uczestnika roszczeń, które w oczywisty sposób przekładają się na wydłużenie okresu postępowania w sprawie,
- trudna sytuacja majątkowa obu stron, która poprzez przyznanie tego składnika jednej ze stron może przyczynić się do jej poprawy.

Powyższe okoliczności przemawiają za rozstrzygnięciem w pierwszej kolejności w przedmiocie ustalenia wysokości udziałów i podziału majątku wspólnego odnośnie nieruchomości gruntowej. Jednocześnie prowadzi do zakończenia sporu w zakresie zarówno ustalenia wysokości udziałów w majątku wspólny stron, jak i składnika najbardziej istotnego gospodarczo i ekonomicznie, otwiera możliwość podjęcia dalszych decyzji odnośnie tego składnika majątku, zapobiega utracie wartości rzeczy na skutek niszczenia jej w wyniku nieużywania, a ponadto eliminuje źródło dalszych ewentualnych sporów na tle ponoszenia kosztów utrzymania nieruchomości.

Mając powyższe na względzie, Sąd postanowił wydać postanowienie częściowe w sprawie wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron oraz wchodzącej w skład majątku wspólnego nieruchomości w W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

U. J. i S. P. zawarli związek małżeński w dniu 17.02.1990 r. Wspólność majątkowa małżeńska ustała w dniu 18.03.2010 r. na skutek orzeczenia rozwodu z winy uczestnika. W sierpniu 1990 roku stronom urodziła się córka A.. Druga córka D. urodziła się w (...) roku.

[Dowód:wyrok z dnia 03.07.2009 r. w sprawie II C 4796/07 Sądu Okręgowego w Gdańsku, wyrok z dnia 18 marca 2010 r. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie IACa 1359/09 k. 9-9v, akta sprawy II C 4796/07 Sądu Okręgowego w Gdańsku]

Wnioskodawca przed zawarciem małżeństwa w 1988 roku zawarł umowę w sprawie udostępnienia i przyznania powierzchni strychu celem dokonania jego przebudowy na cele mieszkalne w budynku przy ulicy (...) w G.. Przebudowa strychu została rozpoczęta w 1990 roku. Strony dokonały adaptacji strychu budynku na cele mieszkalne, po czym zawarły umowę najmu na lokal, któremu nadano numer 10 w 1993 roku. Po zawarciu małżeństwa uczestnik nie podejmował pracy zarobkowej, po urodzeniu córki w 1990 roku, częściowo zajmował się opieką nad dzieckiem, korzystał z urlopu wychowawczego. Wnioskodawczyni wróciła do pracy w kwietniu 1991 roku. Zajmowała się obowiązkami domowymi. W latach 1993 – 2000 strony prowadziły hurtownie odzieży dziecięcej. Wnioskodawczyni jednocześnie nadal pracowała jako barmanka w hotelu. Hurtownie przynosiły dochód do 1996 roku. Do roku 1993 r. obie strony osobiście pracowały w ramach prowadzonych działalności gospodarczych np. jeżdżąc po towar. Później

zatrudniały pracowników. W latach 1996 – 1999 wnioskodawczynie przebywała na urlopie wychowawczym na drugie dziecko. Strony utrzymywały się z dochodów z hurtowni. Od 1996 roku zaczęły się problemy finansowe stron. Strony zaciągały kredyty na spłatę zobowiązań, które spłacane są przez wnioskodawczynię do dzisiaj. W 1999 roku wnioskodawczynie zlikwidowała prowadzoną na jej nazwisko hurtownię, bez zadłużenia. Działalność gospodarcza uczestnika została zakończona w 2000 r. W 2000 r. uczestnik przeszedł na rentę. Od tego czasu nie podejmował pracy zarobkowej. Wnioskodawczynie zaciągała również kredyty na utrzymanie rodziny. Od 2003 roku zaczęło narastać zadłużenie stron z tytułu czynszu najmu za mieszkanie przy ulicy (...). Uczestnik nie przekazywał środków na utrzymanie mieszkania. W 2006 roku umowa najmu została wypowiedziana stronom, które zajmowały od tego czasu lokal bezumownie. Uczestnik został eksmitowany z tego lokalu w styczniu 2014 roku.

[Dowód: zeznania wnioskodawczynie k. 89-91, 120-121,424-425, 450-451, zeznania świadka M. B. k. 106-107, umowa k. 340-341]

W lipcu 1996 r. wnioskodawczynie otrzymała darowiznę od B. S. w kwocie 4 995 USD. Darowana suma stanowiła kwotę 13 612,87 zł, zgodnie z kursem dolara amerykańskiego z dnia 9.07.1996 r. Darowizna ta była formą podziękowania wnioskodawczynie za pomoc udzieloną darczyńcy przez wnioskodawczynię, który uciekł wraz z rodziną z Iraku, w którym w tym czasie toczyła się wojna.

[Dowód: polecenie wypłaty z zagranicy nr 37/96-7870-259-91, potwierdzenie telegraficzna - nota memoriałowa z dnia 09.07.1996 r. k. 11, zeznania wnioskodawczynie k. 89-91, 120-121,424-425, 450-451, zeznania świadka M. B. k. 106-107]

W dniu 13.09.1996 r. strony zawarły umowę sprzedaży prawa własności nieruchomości położonej w W., objętej księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Świeciu o numerze (...), na mocy której nabyły prawo własności tej nieruchomości. Środki na nabycie tego prawa w kwocie 10 500,00 zł pochodziły w całości z majątku osobistego wnioskodawczynie.

Wartość prawa własności nieruchomości położonej w W. wynosi 119 000,00 zł. Wnioskodawczynie dokonała nakładu na majątek wspólny z majątku osobistego w kwocie 119 000,00 zł.

[Dowód: odpis z księgi wieczystej (...) k. 7-8, wypis z rejestru gruntów k. 12-14, akta księgi wieczystej o numerze (...) Sądu Rejonowego w Gdańsku - kopie akt KW (...) -115, zeznania wnioskodawczynie k. 89-91, 120-121,424-425, 450-451, opinia biegłej J. G. k. 127-164, uzupełniająca ustna opinia biegłej J. G. k. 324-325, aktualizacja opinii biegłej J. G. k. 434-444]

Wnioskodawczynie ma stały dochód miesięczny w kwocie 850,00 złotych netto. Otrzymuje zasiłek przedemerytalny. Mieszka wraz z córkami w lokalu przy ul. (...) w G.. Zadłużenie z tytułu opłat za korzystanie z tego lokalu wynosi około 90 000,00 zł. Nie ma oszczędności.

Uczestnik S. P. jest osobą niepełnosprawną od 2001 r. Od 2011 r. ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Zatrudniony powinien być w warunkach chronionych. Uczestnik został eksmitowany z lokalu przy ulicy (...) w G.. Uczestnik posiada zaległość alimentacyjną w stosunku do córki D. P. k. 14-15. Alimenty są egzekwowane przez komornika. Po ich potrąceniu uczestnik otrzymuje 300,00 zł renty.

[Dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 38, zeznania wnioskodawczynie k. 89-91, 120-121,424-425, 450-451, oświadczenia uczestnika k. 321-322]

Sąd zważył, co następuje:

Wszystkie przeprowadzone dowody z dokumentów, tak zgromadzonych w aktach sprawy, jak i w aktach księgi wieczystej, a także dowody osobowe zasługują na wiarę, ponieważ pozostają ze sobą w stosunku spójności, a odtworzony na ich podstawie stan faktyczny nie budzi wątpliwości. Zeznania wnioskodawczynie Sąd uznał

za wiarygodne, jednakże na poziomie interpretacji podanych faktów doszedł do odmiennych wniosków niż wnioskodawczyni.

Sąd pominął dokumenty złożone do akt sprawy na rozprawie w dniu 2.12.2013 r. na okoliczność wydatków poniesionych przez wnioskodawczynię na lokal przy ulicy (...), albowiem pełnomocnik wnioskodawczyni składając dokumenty oświadczył, że zamierza złożyć wniosek o rozliczenie nakładów (k. 182-288, k. 289). Przewodniczący zobowiązał pełnomocnika do złożenia wniosku o rozliczenie nakładów w terminie tygodnia pod rygorem uznania, że wniosek taki nie został zgłoszony. Wniosek o rozliczenie nakładów wnioskodawczyni na mieszkanie przy ulicy (...) nie został do dnia zamknięcia rozprawy złożony.

Sąd pominął ponadto dowód z zeznań uczestnika, albowiem uczestnik wielokrotnie wzywany do osobistego stawienia celem przesłuchania w charakterze strony pod rygorem pominięcia nie stawiał się na wezwanie Sądu. Uczestnik usprawiedliwiał swoją nieobecność stanem zdrowia nie precyzując nawet w jaki sposób niedyspozycja miałaby uniemożliwiać stawienie na rozprawie (k. 74, 92, 105, 122, 181, 307-308, 419). Pouczony o obowiązku uzyskania zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie sądu wystawionego od lekarza sądowego (k. 75, k. 77) nigdy go nie złożył. Uczestnik tylko raz stawiał się na rozprawie, ale opuścił salę rozpraw na własne życzenie, rezygnując nawet z przesłuchania biegłej wezwanej przez Sąd na skutek jego zarzutów do opinii.

Zeznania świadka w ocenie Sądu były wiarygodne i szczerze. Świadek M. B. pomimo faktu, że jest znajomą wnioskodawczyni zeznawała w sposób, który nie budził podejrzeń o stronniczość na rzecz którejkolwiek ze stron.

Odnośnie żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym wskazać należy, co następuje.

Oboje małżonkowie mają z zasady równe udziały w majątku wspólnym (art. 43 § 1 k.r.o.). Zgodnie do art. 43 § 2 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Jak stanowi art. 43 § 3 k.r.o. przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobisty pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Pierwszą przesłanką ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym jest istnienie ważnych powodów przemawiających za ustaleniem udziałów innych niż równe. Dopiero w drugiej kolejności badaniu podlega druga przesłanka a mianowicie stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego. Ponieważ obie przesłanki muszą wystąpić łącznie, stwierdzenie niewystępowania jednej z nich przesądza o oddaleniu wniosku.

Ustawa nie definiuje pojęcia ważnych powodów, o których mowa w art. 43 § 2 k.r.o. W orzecznictwie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1972 r., III CRN 235/72, OSNC 1973, nr 10, poz. 174; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73, OSNC 1974, nr 11, poz. 189) podkreśla się, że ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. nie zachodzą w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczyniania się małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz wówczas, gdy małżonek, przeciwko któremu zostało skierowane żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Ważnymi powodami nie są zatem w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. okoliczności natury majątkowej, które mieszczą się już w niejednakowym przyczynianiu się małżonków do powstania majątku wspólnego, ale „względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego. U podstaw art. 43 § 2 k.r.o. leży założenie, że tylko w małżeństwie prawidłowo funkcjonującym usprawiedliwione są równe udziały w majątku wspólnym, mimo że małżonkowie przyczyniali się do jego powstania w różnym stopniu. Opiera się ono na więzach osobistych i gospodarczych między małżonkami oraz na obowiązku wzajemnej pomocy. To założenie odpada jednak, gdy małżonek rażąco lub uporczywie naruszał swe obowiązki wobec rodziny bądź doprowadził do zawinonego rozkładu pożycia, choćby znalazł on wyraz tylko w separacji faktycznej, a do rozwodu nie doszło.” (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie IV CKN 278/01, OSNC 2004/9/146, Biul. SN 2004/1/9, M. Prawn. 2004/6/276). „Przy ocenie istnienia "ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 k.r.o.

należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli.” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1974 r., wydane w sprawie III CRN 190/74, LEX nr 7598).

„Pod pojęciem "przyczynienia się" małżonków do powstania majątku wspólnego (...) należy rozumieć nie tylko działania małżonków prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji majątku wspólnego, ale całokształt ich starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb. O stopniu tego przyczynienia się nie decyduje wyłącznie wysokość zarobków lub innych dochodów osiąganych przez małżonków.” (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie IV CKN 278/01, OSNC 2004/9/146, Biul. SN 2004/1/9, M. Prawn. 2004/6/276).

Przesądzające znaczenie dla rozstrzygnięcia w przedmiocie omawianego żądania ma okoliczność, że wnioskodawczyni w toku postępowania przed wszystkim skupiła się na wykazywaniu większego stopnia przyczynienia się do powstania majątku wspólnego po jej stronie, przedstawiła krytyczną ocenę starań wnioskodawcy o opiekę nad domem i dziećmi. Tymczasem, jak wyżej wskazano, różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego nie stanowi ważnego powodu ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, skoro stanowi drugą niezależną przesłankę takiego ustalenia.

Zdaniem Sądu, ani zgromadzony w sprawie materiał dowodowy ani nawet twierdzenia uczestniczki nie dają podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynił się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych, a dopiero takie ustalenie świadczyłoby o istnieniu ważnego powodu, o którym mowa w art. 43 k.r.o. Podstawy do tak daleko idącego ustalenia nie dają zeznania wnioskodawczyni ani świadka. Podkreślenia również wymaga, że Sąd w zakresie żądania ustalenia nierównych udziałów nie podejmuje działań z urzędu i opiera się wyłącznie na twierdzeniach i dowodach zawnioskowanych przez strony. Z tego też powodu Sąd nie oparł się na materiale zawartym w aktach sprawy rozwodowej stron. Dowód z tych akt został dopuszczony przez Sąd wyłącznie w zakresie ustalenia daty ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, a zatem na okoliczność którą Sąd ma obowiązek ustalić z urzędu. Sama wnioskodawczyni nie wnioskowała o dopuszczenie dowodu z tych akt na okoliczności ustalenia nierównych udziałów.

Niezależnie od powyższego, stwierdzić należy, że przeprowadzone w sprawie dowody wskazują na to, że wnioskodawca podejmował pracę – prowadził działalność gospodarczą aż do czasu kiedy przeszedł na rentę. Sąd nie poczynił ustaleń co do przyczyny przejścia uczestnika na rentę. Wnioskodawczyni twierdziła bowiem, że choroba uczestnika jest fikcją. Pytana o przyczynę przejścia uczestnika na rentę wskazała, że prawdopodobnie jest to epilepsja. Uczestnik złożył natomiast do akt orzeczenie o niepełnosprawności, z którego wynika, że niepełnosprawność orzeczono w 2001 roku. Takie okoliczności budzą wątpliwości co do realnych możliwości uczestnika przyczyniania się do powstania majątku wspólnego w takim samym zakresie jak człowiek zdrowy.

W odniesieniu natomiast do zarzutu trwonienia przez uczestnika pieniędzy wnioskodawczyni wskazała, że uczestnik podejmował niewłaściwe decyzje inwestycyjne w czasie gdy prowadzili działalność gospodarczą np. kupował komputery czy samochody. Tego rodzaju zachowania nie mogą zostać ocenione jako marnotrawienie majątku. W ocenie Sądu tego rodzaju decyzje mogą zostać uznane jako nieumiejętność prowadzenia działalności czy nawet jako nieudacznictwo. Brak jest jednak dowodu na to, że uczestnik marnotrawił pieniądze. Do oceny tego czy rzeczywiście zakup komputera czy też samochodu w ramach działalności gospodarczej było rozrzutnością wymagałoby dokonania oceny kondycji działalności w danym momencie. Sam bowiem fakt zakupu tego rodzaju przedmiotów nie wydaje się marnotrawieniem środków.

Wnioskodawczyni zeznając podała również, że uczestnik nadużywał alkoholu oraz, że wobec niego toczyła się sprawa o pobicie syna, za co został prawomocnie skazany, a także że toczy się sprawa o znęcanie się przez uczestnika nad wnioskodawczynią i córkami. Okoliczności te nie były jednak podnoszone przez wnioskodawczynię jako ważna przyczyna ustalenia nierównych udziałów (vide: uzasadnienie wniosku oraz zeznania wnioskodawczyni k. 89). Skoro wnioskodawczyni nie wskazywała tego rodzaju zachowań uczestnika względem członków rodziny stron jako ważną

przyczynę ustalenia nierównych udziałów, a które mogłyby stanowić podstawę ich ustalenia, Sąd nie mógł wziąć ich pod uwagę z urzędu.

Okoliczności podnoszone przez wnioskodawczynię nie pozwalają zatem na stwierdzenie rażącego lub uprzedzonego nieprzyczyniania się przez uczestnika do powstania majątku wspólnego. Na podstawie samych zeznań wnioskodawczyni i świadka nie można zatem stwierdzić, że wnioskodawca rażąco lub uprzedzone naruszał swe obowiązki wobec rodziny. Podstaw do wyciągnięcia takich wniosków nie daje również okoliczność orzeczenia rozvodu z winy uczestnika. Bez analizy akt sprawy rozwodowej trudno bowiem ustalić z jakiego powodu orzeczono wyłączną winę uczestnika. Sam fakt takiego orzeczenia nie może stanowić o założeniu a priori, że wyłączna wina uczestnika miała przełożenie na istnienie ważnych powodów do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym stron.

Wniosek o ustalenie nierównych udziałów podlega w takim układzie oddaleniu – na mocy art. 43 § 2 k.r.o.

Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi (art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c.). Ustalając wartość prawa własności nieruchomości Sąd oparł się na opinii biegłej J. G.. Opinia biegłej została uznana przez Sąd za wiarygodną w całości, bowiem źródłem dowodu jest specjalista z zakresu szacowania nieruchomości, opinia została sporządzona zgodnie z zasadami wiedzy i sztuki, oraz przy uwzględnieniu obowiązujących w tym względzie przepisów prawa (ustawa o gospodarce nieruchomościami). Uwzględnia – zgodnie z tezą dowodową – stan lokalu na dzień ustania wspólności majątkowej, ustalony po dokonaniu oględzin lokalu. Opinia jest jasna i wyczerpująca. Sąd nie znalazł podstaw do ustalenia innej wartości rynkowej tego prawa niż 119 000,00 zł.

Wspólność majątkowa małżeńska stron ustała w 2010 r. Zastosowanie do podziału majątku wspólnego znajdują więc przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (k.r.o.) w wersji obowiązującej od dnia 20.01.2005 r. (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. Nr 162, poz. 1691). Jeżeli w dniu 20.01.2005 r. stosunki majątkowe małżonków podlegały wspólności ustawowej, składniki majątków istniejące w tym dniu zalicza się do majątku wspólnego albo do majątków osobistych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw).

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek. Dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (art. 31 k.r.o.).

Składnik objęty postanowieniem częściowym został nabyty przez byłych małżonków P. w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej, a zatem stanowi składnik majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika.

Zgodnie z art. 45 § 1. krio każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Wydatki i nakłady poczynione na określony majątek oznaczają wydatki i nakłady poczynione na poszczególne składniki tego majątku (M. Sychowicz [w:], Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, praca zbiorowa pod red. Kazimierza Piaseckiego, Warszawa 2000, s. 232).

Wnioskodawczyni zgłosiła żądanie rozliczenia nakładu dokonanego z jej majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 100 % wartości prawa nieruchomości położonej w W..

Zgodnie z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym prawo objęte wnioskiem zostało zakupione w całości za środki pochodzące z majątku osobistego wnioskodawczyni.

Zeznania wnioskodawczynie odnośnie przeznaczenia majątku osobistego wnioskodawczynie na zakup wspólnego prawa stron pozostają w spójności z pozostałym dowodami przeprowadzonymi na tę okoliczność w sprawie, w tym w szczególności z zeznaniami świadka M. B. oraz dowodami z dokumentów.

W ocenie Sądu wnioskodawczynie wykazała dokonanie nakładu z jej majątku osobistego co do kwoty 10 300,00 zł, która stanowiła 100,00 % ceny zakupu prawa własności nieruchomości, przy ustaleniu, że aktualna wartość tego prawa to 119 000,00 zł.

Stosownie do art. 211 k.c. (znajdującego zastosowanie zgodnie z art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c.) każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Zgodnie z art. 212 § 2 k.c. rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Sąd przyznał prawo własności nieruchomości objęte wnioskiem wnioskodawczynie bez obowiązku spłaty na rzecz uczestnika. Sąd dokonując częściowego podziału majątku wspólnego miał na uwadze, że uwzględnione zostało w całości żądanie wnioskodawczynie o rozliczenie jej wydatku na majątek wspólny stron, jak również sytuację majątkową stron. Przyznanie prawa własności nieruchomości uczestnikowi choćby co do jednej z działek składających się na nieruchomość uczestnikowi spowodowałoby konieczność dokonania spłaty uczestnika na rzecz wnioskodawczynie. W aktualnej, trudnej, sytuacji majątkowej uczestnika byłoby to całkowicie bezpodstawne, albowiem uczestnik nie daje gwarancji spłaty.

W sytuacji oddalenia wniosku o ustalenie nierównych udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym, udział każdego z małżonków w majątku wspólnym wynosi połowę (art. 43 § 1 k.r.o.).

Z tytułu częściowego podziału majątku wspólnego, ograniczonego do jednego składnika – nieruchomości położonej w W. - uczestnikowi nie jest należna spłata (art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 212 § 2 k.c.).

ZARZĄDZENIE

1. (...);
2. (...). J. T.(...)S. P.,
3. (...)